

similibus, quo casu carceratis appellantis, iudex appellationis cognoscit de prætenso gravamine, et excessu, non impedita interim, aut suspensa executione eorum, quæ ab ordinario sancita fuerunt, reisque in carceribus manentibus. » Idem, *loc. cit.*, num. 69.

(24. Idem habetur apud Fagnan., ad cap. *Ad nostram*, De appellat., n. 10 per hæc verba: « Soborta dubitatione, an in materia correctionis, ubi episcopus etiam sine processu, et sine scriptis carcerat subditos, et tenet diu, possit metropolitanus cognoscere de excessu in corrigendo, si carcerati appellaverint ad eum: Sac. congregat. censuit, posse, dummodo interim non impediatur, aut suspendatur executionem eorum, quæ ab ordinario decreta fuerint. »

(25. « At si processum sit, compilato processu, servatoque juris ordine, non intrat præfata dispositio concil., sed appellari poterit ad utrumque effectum, devolutivum scilicet, et suspensivum, sac. ipsa congregat. frequentissime super hoc consulta, de qua collectores ad ipsum cap. 10 *Trid.*, Barbosa alleg. 73, n. 52; Gavant. . . qui tamen intelligit post sententiam definitivam tantum, et minus bene, quia generaliter accipi debet de quibuscunque decretis. » Pax Jord., *loc. cit.*, n. 70.

(26. « Obiter vero adjungam quod quotiescunque appellare contigit in visitatione ad præfatum effectum suspensivum, ab episcopo suffraganeo semper interponenda est ad metropolitanum, etiamsi visitator processisse tanquam delegatus Sedis apostolicæ, eo quod in ipso concil. apponitur dictio *etiam*, decernendo, quod procedere possit etiam tanquam apostolicæ Sedis delegatus. Quæ quidem dictio *etiam* de sui natura est implicativa, et unum casum magis dubitabilem explicat, alium vero minus dubitabilem implicat, hoc est eadem dispositione connectit, et sic de utroque statuit plene. . . Unde episcopus visitando ensetur utramque potestatem, ordinariam, videlicet suam, et delegatam a Papa exercere. . . et consequenter non est præcludendus aditus ad metropolitanum, a jure communi subditis concessus, cum nullibi appareat de tali prohibitione, et præclusionione. » Anted. Pax Jord. *ibid.* num. 74.

(27. Et revera, docente Cobassutio: « Communi, et ordinario episcoporum juri superadditus est titulus delegatorum apostolicorum, non tam ad extendendam eorum potestatem, quam ad intendendam, seu robo-

VITA COMMUNIS

De vita communi hæc habe.

(1. Vita communis in primitiva Ecclesia servabatur ab omnibus fidelibus; quorum erat cor unum, et anima una, et illis erant omnia communia, ut expresse habetur *Actor. cap. iv, v. 32*, ibi: *Multitudinis autem credentium erat cor unum, et anima*

randam. Pleraque enim jure ordinario poterant, quibus superadditus est titulus apostolicæ delegationis, qui titulus non officit eorum juri ordinario, sed operatur, ut facilius et cum debita veneratione illis obtemperetur, præsertim ex eorum parte, qui prætenderent ipsorum ordinariam potestatem minuere, aut in controversiam revocare, aut ab ea se subtrahere. Unde licet a iudicis delegati sententia, vel processu appelletur non ad metropolitanum, sed ad Papam delegantem, ejusque legatum cap. *Super quæstionum*, § *Porro*, De offic. jud. deleg., et cap. *Si delegatus*, et cap. *Is cui*, cap. *Si a delegat.*, eod. tit. in 6. . . tamen quia ea quæ episcopi faciunt quasi legati apostolici ex jure communi, quod eis attribuit hanc qualitatem et titulum, non vero ex speciali aliqua per Papam delegatione, id faciunt jure communi ordinario, ideo interjecta ab eis appellatio devolvitur non ad Papam immediate, sed ad Metropolitanum. . . Idque Zerola confirmat declaratione, quam refert, sacræ congregationis, ut ab ejusmodi, quæ episcopi ordinant tanquam apostolici delegati, devolvatur appellatio ad archiepiscopum. » *Jur. canon. theor. et prax.*, lib. 1, cap. 9, n. 5. Id ipsum docuit Bened. XIV, *Institut. eccles.* 68, n. 12.

(28. Denuo illud nota: « Visitatorem non posse procedere judicialiter per viam fori contentiosi, sed extrajudicialiter per modum fori pœnitentialis. . . (et) in hanc sententiam videtur sæpius respondisse sacra congregatio Concilii. Nam a capitulo Segobiensi consulta, an et ad quæ genera pœnarum posset episcopus se extendere in visitatione, et ad pœnam ordinariam delicti procedere: respondit posse imponere pœnas non quidem ordinarias, sed eas tantum, quæ morum correctionem et emendationem respiciunt. Et archidiacono Juvenacensi: an episcopus in visitatione posset causas ordinarias cognoscere, respondit causas ordinarias extra visitationem esse cognoscendas. » Apud Fagnanum cap. *Dilectus*, De rescript., num. 43 et seqq.

(29. At hinc est, quod « in visitatione non debeat inquiri in specie super delictis rectoris, sive parochi, sed tantum de statu generali Ecclesiæ, nulla servata forma iudicii, et prout mandat decretum sac. congregationis Concil. per extensum relatum a Piasec. quia puniendi finis in visitatione non intenditur, sed corrigendi et salutare pœnitentias injungendi. » Sic Monacellus, *Form. leg. pract.*, tom. 1, tit. 5, formul. 2, n. 58, p. 137.

una, nec quisquam eorum, quæ possidebat aliquid suum esse dicebat, sed erant illis omnia communia. Primi enim fideles possessiones, et substantias suas vendebant, et dividebant illa omnibus, prout cuique opus erat, et ut ab apostolis disponebatur,

nihil proprii sibi retinentes, et omnia communia habentes. *Actor. c. xi, v. 44 et 45*, ibi: *Omnes etiam, qui credebant, erant pariter, et habebant omnia communia.* Possessiones et substantias vendebant, et dividebant illa omnibus, prout cuique opus erat. Et id totum refertur in can. *Dilectissimus* 2, et can. *Scimus* 9, caus. 12, qu. 1, ibi: « Scimus vos non ignorare, quod hactenus vita communis inter omnes Christianos viguit. »

(2. Hoc vitæ communis genus frigescente laicorum fervore in clericis continuavit, ex quo nomen clericorum effluxit promiscue a clericis usurpatum. Canonici etenim dicuntur clerici in fraternitate, prout certe erant omnes clerici in primitiva illa Ecclesia, ut eruditè more suo observat eminentissimus Petra tom. 1 *Comment. ad constit. 2 Paschalis II*, n. 3, cum ipsis esset præceptum, ut districtè ac canonicè viverent, prout habetur in can. *Quoniam* 14, caus. 12, qu. 1, in cujus sumario sic præcise dicitur: « Diaconi, vel qualibet religiosæ personæ regularem vitam ducere cogantur. Canon enim Græcè, Latine regula nuncupatur; » textu expresso in cap. *Canon*, 1, dist. 3. Unde S. Dionysius Carthusianus tract. *De vita canonicali*, sic expresse dicit: « Clerici vocantur canonici; quoniam regularem, et rectam tenentur ducere vitam, vitiorumque obliquitates vitando sinceriter gradari juxta præfixa eis a sanctis Patribus instituta. »

(3. Reservatus tamen exinde fuit talis vivendi usus ad clerum ecclesiarum cathedralium una cum episcopo vitam ducentem communem in claustris prope ecclesiam constructis. Sic expresse d. Card. Petra, *loc. cit.*, n. 4, et clare habetur ex can. *Necessaria* 3, cit. caus. 12, qu. 1, ibi: « Necessaria etenim res existit, ut juxta ecclesiam claustra constituantur, in quibus clerici disciplinis ecclesiasticis vacent, utque omnibus unum sit refectorium, ac dormitorium, seu cæteræ officinæ ad usus clericorum necessariæ; ministri vero post episcopum super eos eligantur, » et c. *Certe* 18, ead. caus. et qu., ubi refertur S. Augustinus sic loquens: « Certe ego sum, qui statueram, nullum ordinare clericum, nisi qui mecum vellet manere. »

(4. Collabescente tamen fere apud omnes hoc pio et sancto communiter vivendi instituto, plurimi sancti Patres, patriarchæ et fundatores afflato sancto Spiritu varias instituere religiones, assignatis ac traditis suis alumnis peculiaribus regulis, sub quarum observantia in perfecta et exacta vita communi magis ac magis, in studio virtutum in dies proficerent, sicque collapsa apostolica vitæ communis forma ac regula in pristinum restitueretur, uti restituta ac per universum orbem diffusa specimina virtutum, ac maxima sanctitatis incrementa regularibus claustris quotidie progignens Deo dante conspiciunt.

(5. Hinc omnes regulares utriusque sexus tenentur ad perfectam, et exactam vitam communem in omnibus, et per omnia, et

ad observantiam regulæ secundum suam primævam institutionem, textu expresso in concil. *Trid.*, sess. xxv, *De regul.*, c. 1, cap. *Cum causam* 27, De election.; cap. *Ad nostram* 3, De appellat.; cap. *Super eo* 9, et cap. *Ex parte* 29, De regular.; cap. *Recolentes* 3, et cap. *Ea quæ* 8, De statu monach.; concil. *Mediolanen.* p. iii, tit. *De com. vit. usu*, ubi loquens de monialibus sic statuit: « In omnibus monasteriis quoad cibum, potum, somnum, vestitum, cæterasque res attinet, omnes communiter vivant, ut a sancto concilio *Trid.* decretum est. » Et concil. *Cameracen.*, tit. *De monach.*, cap. 9 et 10, sic habet: « Cum sacrosancta synodus Tridentina præceperit ea, quæ ad communem vitam, victum et vestitum pertinent, fideliter observari, mandat hæc synodus omnibus religiosis, ut diligentissime paupertatis votum, tanquam ineffabilis cujusdam et dulcissimæ quietis causam custodiant, neque proprietatis vitio violent: caveant igitur ne quid sibi ita retineant vel retinere desiderent, ut communitati nolent esse commune, neve ad peculiare usus eo utantur sine superioris consensu. » Sicque expresse statuit Clemens VII in Decretis pro reformatione regularium, allatis sub verb. *Regulares*, art. 1, n. 85 et confirmatis a S. Congr. Conc. jussu Urbani VIII, in decretis *De apostatis et ejectis*, allatis sub verb. *Ejecti*, n. 2, et sic expresse sæpe sæpius decreverunt variæ sacræ congregationes.

(6. Unde si alicubi non ita exacte, et perfecte observaretur dicta vita communis esset a superioribus omnino præcipienda, et introducenda, et a subditis prompte et integre observanda, prout expresse mandant summi Pontifices, concilia ac sacræ congregationes. Et subditi recusantes vitam communem, cum superiores illam erigere, et introducere, prout debent, volunt, peccant mortaliter: *Mastrius Theol. moral.*, disp. 4, num. 46; S. Antonin. part. iii, *Summæ t. XVI*, § 11, *De paupertat.*; *Donatus, Prax. rer. Regul.*, tom. IV, tract. 15, quæst. 5, cum aliis ibi citatis; Felix Potest., tom. I, pag. 2, num. 1087, testans de communi. Et ratio manifesta et insolubilis est, quia regularis utriusque sexus recipiens, et retinens aliqua notabile independenter a voluntate superioris, peccat mortaliter contra votum paupertatis: sed regularis utriusque sexus recusans vitam communem juxta formam Tridentini, decretorum Clementis VIII pro reformatione regularium, ac constitutionum aliorum summorum Pontificum, signanter Innocentii X, Alexandri VII, et Innocentii XII, in decretis a sacra congregat. super disciplina regulari de ejus mandato et auctoritate editis (ubi confirmantur, et innovantur decreta concil. *Trid.*, Clem. VIII, ac aliorum summorum Pontificum ad id edita, ut patet infra sub num. 12, ubi adducuntur). Superiore volente illam erigere, recipit, et retinet independenter a voluntate superioris, imo contra ejus voluntatem; ergo peccat mortaliter contra votum paupertatis. Major est certissima ex abunde adductis sub verb.

Votum, art. 2, a num. 43. Minor autem est omnino evidens, quia vita communis præscripta a *Trid.*, sess. xxv *De regul.*, c. 2, et a Clem. VIII, in cit. decret. *Pro reform. Regul.*, incip. *Nullus omnino*, § 3; et confirmata a supradictis summ. Pont. est, ut quidquid regularis utriusque sexus, quovis modo acquirit, nullimode retineat apud se, et pro se, neque nomine monasterii, sed statim superiori fideliter, et omnino tradat, et cum aliis monasterii bonis, pecuniis et proventibus incorporetur, ut inde ex communi massa singulis in vita communi necessaria subministrare possit. Id autem totum vult superior intendens vitam communem juxta supradictam præscriptam formam erigere, adeoque regulares utriusque sexus recusantes vitam communem, quam, ut debet, vult superior introducere, recipiant, et retinent a se acquisita independenter a voluntate superioris inno contra ejus voluntatem, cum superior velit, ut subditus non retineat, sed statim acquisita incorporanda consignet, et subditus nolit, et recuset ea superiori tradere incorporanda, quod est expresse contravenire voto paupertatis; unde nec superiores sunt in securo conscientie statu si in quantum possunt, absque gravi scandalo non curant vitam communem erigere, nec subditi recusantes illam recipere.

(7. Nec juvat ad excusandas excusationes in peccatis allegare consuetudinem in contrarium repertam a primo ingressu in religionem, quia Summi Pontifices et sacre congregationes semper statuerunt teneri regulares utriusque sexus ad exactam vitæ communis et regulæ observantiam, non obstante contraria consuetudine et introducta relaxatione, ut patet ex abunde adductis verb. *REGULARES*, art. 1, a n. 73; et verb. *MONIALES*, art. 2, a n. 62, et signantern. 81, ubi inter alias refertur ex Ursaya tom. III, part. 1, disceptat. 1, § 13, una sacre congregationis ad id emanata declaratio 11 Februar. 1678, approbata ab Innocentio XI, cum addito: « Che si levi ogni altro abuso introdotto contro le buone regole monastiche, e massime quello di aver trovato tal forma di vivere, e tali abusi nel tempo del loro ingresso nel monastero; » qui Ursaya, *loc. citat.*, merito proinde concludit cum doctissimo episcopo Crispin. *nella Visita pastorale*, part. II, § 42, n. 39, in medio, quod in his terminis a monialibus, et regularibus inalegabilis est usus in contrarium attento dicto oraculo Pontificio, et resolutione dietæ sacre congregationis; et Donat., *Prax. rer. Regul.*, tom. IV, tract. 15, *De voto paupertat.*, q. 5, n. 3 et 4; ac Fontan. ad *Constitut. Ordin. Prædicator.*, verb. *Professio* n. 11, fol. 530, dicunt expresse: « Ex clara dispositione capituli generalis Parisiis celebrati anno 1611, admonit. 3, utriusque sexus regulares viventes sub habitu S. P. Dominici tenentur ad observantiam Regulæ, et constitutionum nostrarum, non prout hic, vel ibi servatur, sed simpliciter, prout littera sonat. » Et ratio est clara, quia ut recte dicunt Fagna-

nus in cap. *Recolentes* 3, De statu monachor., n. 6; Summa Asten., tit. 47, *De regularibus*, art. 3, in 7 quæst., et alii plures: Profitentes profitentur Regulam, non consuetudinem, nec relaxationem, immo ad id expressam faciunt protestationem, adeoque ad regulæ, et vitæ communis observantiam tenentur, et compelli possunt, non obstante contraria consuetudine, et introducta relaxatione. (8. Tum quia neque possunt excusari per hoc, quod sub tali contraria consuetudine professionem emisserint, quia regulares utriusque sexus per votum paupertatis in sua professione emissum virtualiter voverunt vitam communem a Tridentino, et Summi Pontificibus præscriptam, superiore illam conservare, aut erigere volente; voverunt enim nihil retinere, invito superiore, sed omnino dependenter ab ejus voluntate, cum hoc sit de essentia voti paupertatis, adeoque virtualiter voverunt ei statim tradere omnia ab ipsis quovis modo acquisita, superiore id præcipiente; alias retinerent contra expressam voluntatem superioris, et sic peccarent contra votum paupertatis; tum etiam quia contra regulam approbatam a Sancta Sede, prout includit tria vota substantialia religionis, quæ sunt de jure divino, non est locus consuetudini, quamvis foret contraria, et immemorabilis, ex quo consuetudo jus divinum auferre non possit, textu expresso in cap. *Cum tanto* 11, De consuetudine; cum potius, et verius, ut ibi dicitur, ipsa in hac parte dicenda sit corruptela, quam consuetudo. Sic Grassius II part., *Decis. aur.*, lib. III, cap. 9, num. 4; Tapia, in authent. *Ingressi*, cap. 3, num. 55; Calder., tot. consil. *De consuetudine*; Donat., *l. c.*, q. 5, numer. 2, ubi cum aliis dicit, quod resistentes sunt valde punibiles, ex quo resistent expressæ voluntati superioris jubentis secundum regulam, ut docent scribentes in can. *Non dicatis*, caus. 12, quæst. 1, et in cap. *Cum ad monasterium*, 7, De statu monachor.; Navar., consil. 75, *De regal.*, n. 49, et est communis.

(9. Nec etiam eos omnino excusat ab obligatione servandi vitam communem monasteriorum inopia, ut solide, ac fuse probat Ramirez episcopus in sua *questione moral.*, § 6, citatus, et secutus a Felice Potest., *loc. cit.*, n. 1902; et tenent plurimi alii: et ratio est, quia singuli huiusmodi monasteriorum regulares non servantes vitam communem de facto habent sibi necessaria juxta decentiam status; sed talia sibi necessaria juxta decentiam status haberent, etiamsi servarent vitam communem, ergo, etc. Major patet. Minor probatur, quia singuli huiusmodi monasteriorum religiosi non aliunde habent sibi necessaria juxta decentiam status, quam ex iis, quæ partim habent a monasterio, et partim suo labore, et industria, et a propinquis, vel amicis acquirunt: sed hæc omnia haberent, si servarent vitam communem, et omnia fideliter superiori traderent cum aliis monasterii proventibus incorporanda, ut ex concilio Tridentin. et

citatis constitutionibus, et decretis pontificiis stricte tenentur; ergo si talia sufficiunt non servando vitam communem, ut singuli vivant, et sibi necessaria habeant juxta decentiam status, etiam sufficerent, et a fortiori, servando vitam communem, quia tunc non fierent tot superflue expensæ in tot multiplicatis utensilibus, aliisque similibus quæ extra vitam communem multiplicantur ad numerum religiosorum, ac præsertim monialium, et in communi vita fere pro tota communitate sufficerent, quæque, si in unum coalescerent, certe haberent, unde commodius, et abundantius viverent. Hinc nulla remanet quantum ad hoc excusatio pro regularibus utriusque sexus vitam communem recusantibus, cum potius videantur id agere, ut superfluis abundant, et liberius pro sua voluntate contra paupertatis, et obedientie votum disponant, quam quia eis inde necessaria juxta decentiam status desint. Dehinc caveant, ut sint ex illis quos merito arguit sanctus Bernardus, serm. 4, *De adventu*, ibi: « Sunt qui pauperes esse volunt eo tamen pacto, ut nihil eis desit, et sic diligunt paupertatem, ut nullam inopiam patiantur: » Ad quid paupertatem voverent?

(10. Propterea regularibus renuentibus reformationem indictam quoad vitæ communis, et regulæ observantiam recipere, et integre observare, solet Sedes Apostolica interdiceret et denegare licentiam recipiendi et admittendi aliquos ad habitum, et professionem, ut patet ex decretis Clementis VIII allegatis in verb. *REGULARES*, art. 1, sub n. 72, § *Item his quotannis*, et n. 78, et constit. Innoc. X incip. *Inter cætera*, et pluribus aliis decretis sacrarum cong.

(11. Et talis licentia admittendi alios ad habitum, et professionem non solet concedi, nisi in conventibus designatis, et a Sede Apostolica approbatis, in quibus vita communis, et regula exacte, et integre observetur, pro ut patet in citatis decretis Clementis VIII, et decretis sacre congregationis super disciplina regulari jussu Innocentii XII editis, quæ hic ad litteram cantur.

Decreta sacre congregationis a sanctissimo domino nostro Innocentio PP. XII. super disciplina regulari specialiter deputata, ejusdem SS. D. N. auctoritate edita.

« Sanctissimus in Christo Pater, et D. N. Innocentius divina Providentia Papa XII, pro paterna charitate, qua religiosos ordines multis, magnisque in Ecclesiam Dei meritis refulgentes, et peculiaris erga Sedem Apostolicam devotionis nomine commendatos complectitur, volens eorum conservationi et propagationi consulere, simulque ex injuncto sibi cœlitus pastoralis officii debito providere, ut regularis in iis disciplina ad religiosorum salutem, et totius Christiani populi ædificationem, utilitatemque sarta tecta custodiatur, ac vigeat, et sicubi collapsa est, adjuvante Domino reparetur, constituit, et declaravit, se licentiam recipiendi novitios in singulis appro-

batis ordinibus benigne concessurum, ut volentibus e periculosis sæculi fluctibus ad religionis portum confugere, facilis, tutusque aditus aperiatur; dummodo tamen ea, quæ pro regulari vita recte instituenda, tam a sacrosancta Tridentina synodo, quam a prædecessoribus suis Rom. Pontificibus, præcipue vero fel. rec. Clemente VIII. in decretis generalibus pro regularium reformatione, necnon Innocentio X, et Alexandro VII, pro novitiorum receptione, et professorum educatione salubriter constituta sunt, quibus omnibus firmiter inhæret Sanctitas Sua, eaque, quatenus opus sit, confirmat, et renovat (salvis tamen in hac parte singulorum ordinum statutis, seu aliis ordinationibus ab Apostolica Sede in forma specifica post eadem decreta forsitan approbatis, aut editis) exacte, et inviolate servetur.

§ 2. « Quo circa sac. congregat. ab eodem sanctissimo domino nostro super disciplina regulari specialiter deputata, quæ plura hactenus pro recta nonnullorum monasteriorum gubernatione decreta edidit, aliaque in dies editura est, ut omnibus præfata ejusdem sanctissimi domini nostri mens pateat, ac plenius, et celerius innotescat, de mandato Sanctitatis Suae præsentis decreti tenore denuntiat omnium, et singulorum ordinum regularium (iis duntaxat exceptis, qui in præfatis Clement. VIII decretis excepti reperiuntur) superioribus tam generalibus, quam provincialibus quocumque nomine nuncupentur, cæterisque, ad quos spectat, ut in unaquaque provincia per Italiam et insulas adjacentes quam primum deputent aliquos conventus, quos magis aptos censuerint, vel unum saltem, ibique auctoritate apostolica statuunt omnimodam observantiam regulæ, constitutionum uniuscujusque ordinis, et decretorum apostolicorum, præcipue vero exactæ vitæ communis ad formam eorum decretorum, ab omnibus religiosis, qui in conventibus, ubi recipiendi novitii, et professi educandi sunt, morabuntur, omnino servandæ. Postquam vero regularem observantiam, et signanter quo ad exactam vitam communem, cum effectu stabilitam fuisse, tam ex eorumdem superiorum generalium, seu provincialium relatione, quam præpositi, et tractum in præfatis conventibus degentium jurejurando firmato testimonio, necnon per secretas informationes, atque etiam, ubi opus fuerit, per apostolicos visitatores ad hoc specialiter deputandos, eidem sacre congregat. sufficientes constiterit, tunc Sanctitas Sua antedictam licentiam, quam hactenus distulit, novitios ibi recipiendi, benigne concedet, et locum ad professos pietate, et litteris instituendos usque ad sacerdotium, vel alias juxta constitutiones, et laudabiles cujusque ordinis consuetudines in iisdem conventibus, non autem in aliis, nisi fuerint ejusdem observantiæ, destinabit.

§ 3. « Quæ quidem omnia: quo facilius, efficacius, et durabilius ad praxim deduci valeant, eadem sacra congregatio Sanctitatis